

Antipestprotocol/sociaal veiligheidsprotocol

Informatie over pesten voor leerlingen, ouders en docenten

Woord vooraf

Stichting Andreas College baseert haar onderwijs op (christelijke) waarden en normen zoals rechtvaardigheid, respect en gelijkwaardigheid in een pluriforme samenleving. Zij wil aan al haar leerlingen een veilige pedagogische leeromgeving bieden, waarin zij zich kunnen ontwikkelen: het behalen van goede leerprestaties en het ontwikkelen van een eigen persoonlijkheid staan voorop.

Pesten is in strijd met de uitgangspunten van de Stichting en daarom hoort pesten niet thuis op de aangesloten scholen.

Dit protocol geeft het beleid weer ten aanzien van pesten. Het beschrijft onder andere hoe het pesten kan worden voorkomen en wat de aanpak moet zijn als er toch gepest wordt. Hoewel dit protocol elementen bevat van reeds bestaande protocollen van andere scholen heeft de aanpak van pesten een schooleigen karakter.

Pesten

Verschil tussen plagen en pesten

Om te beginnen is het goed om het verschil aan te geven tussen plagen en pesten.

Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en gebeurt niet elke dag. Bij plagen ben je aan elkaar gelijk, niemand is de baas. Ook de rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder iemand pijn te willen doen en is om die reden vaak leuk en grappig.

Bij pesten ben je niet aan elkaar gelijk. De pester is vaak sterker of ouder en heeft vaak een grote mond. Anderen kijken tegen de pester op. Pesten gebeurt ook vaak in een groep en vaak is dezelfde persoon het mikpunt. De pester wil pijn doen of kwetsen. Pesten gebeurt vaker dan één keer, soms weken of maanden. Het gebeurt meestal heel onopvallend. Pesten heeft een grote gevolgen: de gepeste voelt zich vaak eenzaam, verdrietig, onzeker en bang. Het kan zelfs leiden tot lichamelijke en psychische klachten.

Vormen van pesten

Verbaal:
vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, aanspreken met een bijnaam, gemene briefjes/mailtjes/WhatsApp gebruiken.

Fysiek:

trekken, duwen, sjoeren, slaan, krabben, aan haren trekken.

Achtervolgen:

opjagen, achternalopen, opwachten, in de val laten lopen, klemzetten, klemrijden, opsluiten.

Uitsluiten:

negeren, doodzwijgen, uitsluiten van en bij feestjes of groepsopdrachten.

Vernielen/afpakken:

van eigendommen zoals kleding, schoolspullen, fiets.

Afpersen:

dwingen om geld of eigendommen af te geven, dwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

Gevolgen van pesten

Als je gepest bent of wordt:

- je hebt het gevoel dat je alles fout doet;
- je bent soms heel alleen en verdrietig;
- het gaat niet zo goed meer op school;
- je bent bang om naar school te gaan;
- je bent bang om nieuwe vrienden te maken;
- je kunt niet goed meer slapen;
- je gaat geloven wat de pesters over je zeggen.

Als je pest:

- andere kinderen zijn bang voor je;
- je hebt eigenlijk niet veel echte vrienden of vriendinnen;
- je voelt je schuldig maar je weet niet hoe je met pesten moet stoppen.

De rest van de klas:

- er is een ongezellige sfeer;
- sommigen doen daarom niet goed meer mee in de les;
- sommigen voelen zich heel ongemakkelijk: zij vinden dat er iets moet gebeuren, maar durven dit niet aan te kaarten.

De gepeste leerling

Leerlingen die gepest worden hebben over het algemeen een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat actie te ondernemen tegen het pesten en dat stralen ze ook uit. Ze gedragen zich angstig en onzeker, durven in een groep weinig of niets te zeggen. Ze worden vaak afgewezen en dat geeft een gevoel van eenzaamheid.

De pestende leerling

Leerlingen die pesten zijn vaak fysiek en/of verbaal sterker dan de leerlingen die gepest worden. Zij stellen zich doorgaans agressief op en reageren met (dreiging van) geweld. Ze lijken populair, maar deze populariteit wordt meestal afgedwongen.

Naast fysiek geweld pesten zij ook door psychisch geweld, zoals buitensluiten of roddelen.

De meelopers en kijkers

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het actief pesten. Sommigen houden bewust afstand, anderen doen uit angst of berekening mee. Dit zijn de meelopers.

Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt of die het wel zien, maar geen actie ondernemen

Signalen van pestgedrag

- een bijnaam gebruiken
- zogenaamde leuke opmerkingen maken
- iemand voortdurend de schuld geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding, uiterlijk etc.
- isoleren
- negeren
- opwachten, slaan of schoppen
- achtervolgen
- naar het huis van de gepeste gaan
- bezittingen afpakken en/of vernielen
- schelden of schreeuwen
- onaardige berichten via sociale media

Gedrag van de gepeste of reacties in de groep

- alleen staan in de pauze
- meer dan gemiddeld ziek melden
- bepaalde kleding niet meer aandoen naar school
- boosheid, prikkelbaar
- veel thuis zijn, niet meer naar buiten willen
- buiten gesloten worden van o.a. feestjes
- groep reageert negatief op inbreng
- groep roddelt

Antipestprotocol/sociaal veiligheidsprotocol

Het protocol vormt een verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd, dat pestgedrag op school onacceptabel is en, indien het zich voordoet, volgens een vooraf bepaalde handelwijze zal worden aangepakt.

Uitgangspunten

Het protocol is gebaseerd op de volgende randvoorwaarden:

1. Pesten wordt door alle betrokken partijen als een probleem gezien;
2. De school creëert een veilig klimaat waarin pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren;
3. Medewerkers moeten in staat zijn pesten te signaleren en stelling te nemen tegen pesten;
4. De school onderneemt direct actie wanneer er sprake is van pesten;
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Aanpak

De school wil alle partijen die een rol spelen in een peestsituatie ondersteunen met de intentie dat het pestprobleem wordt opgelost.

De school neemt haar verantwoordelijkheid door ervoor te zorgen dat alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten, bekend zijn met het pestbeleid en stelling nemen tegen pesten. De school wil de veiligheid waarborgen voor alle leerlingen en alle medewerkers.

Steun aan de leerling die gepest wordt

- een luisterend oor en het probleem serieus nemen;
- samen zoeken naar oplossingen en samen werken aan oplossingen;
- deskundige hulp aanbieden en regelen;
- vervolgesprekken voeren.

Steun aan de leerling die pest

- bespreken wat pesten voor een ander betekent;
- hulp bieden bij het onderhouden van positieve relaties met andere leerlingen;
- hulp bieden bij het zich houden aan regels en afspraken;
- grenzen stellen en consequenties bespreken;
- vervolgesprekken voeren.

Steun aan de ouders van de gepeste en de pestende leerling

- zorgen van ouders serieus nemen;
- op de hoogte brengen van peestsituaties en informeren over de aanpak;
- samenwerken om tot een oplossing van het probleem te komen;
- deskundige hulp aanbieden.

Steun voor de overige leerlingen van de klas

- onderwerp pesten bespreekbaar maken;
- de rol van deze groep duidelijk maken;
- samen zoeken naar en samen werken aan oplossingen van het probleem;
- vervolgesprekken voeren.

Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de gedragscode met de leerlingen (zie bijlage), wijst de leerlingen op het antipestprotocol en spreekt met de leerlingen af dat pesten altijd gemeld moet worden.

In de maand november wordt in alle brugklassen een schooldag besteed aan een project.

Onder leiding van een externe organisatie wordt het onderwerp pesten indringend en uitvoerig aan de leerlingen gepresenteerd en met de leerlingen besproken.

In de overige leerjaren wordt expliciet aandacht besteed aan pestgedrag als daartoe aanleiding is. In een groepsgesprek worden de rollen van alle betrokkenen benoemd.

Daar waar nodig is materiaal beschikbaar via de antipestcoördinator.

Van de gesprekken rond pesten wordt in SOM melding en verslag gedaan door de mentor (voor zowel de pester als het slachtoffer).

Online pesten

Pesten gebeurt ook via de computer en via een mobiele telefoon. Dat wordt online pesten of cyberpesten genoemd.

Via sms, twitter of facebook kunnen bedreigingen geuit worden, profielen worden aangemaakt en (bewerkte) foto's worden verzonden.

Online pesten heeft grote gevolgen, omdat berichten en foto's niet zomaar van internet verwijderd kunnen worden.

Ons uitgangspunt is en blijft: er wordt niet gepest, ook niet via internet!

Tips om cyberpesten te voorkomen:

- geef online niet zomaar persoonlijke informatie aan anderen, zoals je naam, adres of telefoonnummer;
- denk goed na voor je foto's op internet zet of naar vrienden appt;
- vraag anderen om jouw foto's en video's niet te delen;
- gebruik verschillende wachtwoorden voor bijv. je email en verander ze regelmatig;
- houd grote schoonmaak in je lijst met contactpersonen, verwijder mensen die je niet kent;
- controleer regelmatig je privacy-instellingen.

Tips bij cyberpesten:

- neem iemand in vertrouwen, blijf er niet alleen mee zitten;
- schaam je er niet voor, ook al heb je zelf iets doms gedaan;
- reageer niet op vervelende online opmerkingen;
- informatie blijft online, ook al verwijder je het; roep dus altijd hulp in;
- bewaar alle bewijzen van cyberpesten; maak foto's of schermafdrucken van vervelende berichten, haatprofielen en/of foto's;
- neem contact op met de politie als online pesten niet stopt.

Procedure

Eén van de kerntaken van de mentor is het bewaken van het groepsproces (gedragscode/normbesef) en het scheppen van een veilig leerklimaat.

De mentor zal de volgende acties ondernemen:

1. diagnose stellen, het pestgeval in kaart brengen;
2. aandacht besteden aan alle partijen die bij het pesten betrokken zijn;
3. alles in het werk stellen teneinde het pesten te stoppen (eventueel in samenspraak met teamleider/adjunct/antipestcoördinator);
4. registreren in SOM en melden bij antipestcoördinator;
5. evaluatiegesprekken voeren met pester en gepeste (4 weken na het incident);
6. gespreksverslagen van evaluatie plaatsen in SOM.

Stappenplan na melding cyberpesten:

1. berichten bewaren;
2. afzender blokkeren;
3. proberen de dader op te sporen (bijv. contact met systeembeheerder);
4. contact opnemen met ouders van gepeste leerling;
5. ouders zo nodig doorverwijzen;
6. adviseren om aangifte te doen;
7. vertrouwenspersoon inschakelen.

Bij herhaling van het pestgedrag legt de school sancties op die variëren van verplichte professionele begeleiding, schorsing tot definitieve verwijdering.

Gedragscode

1. Wees vriendelijk

- a. Help elkaar
- b. Blijf van elkaar en elkaars spullen af
- c. Praat ruzies uit
- d. Stop het pesten
- e. Neem het voor elkaar op

2. Respecteer je omgeving

- a. Ruim je rommel op
- b. Zorg dat alles in en om het gebouw schoon en heel blijft
- c. Eten en drinken doe je in de aula

3. Werk mee aan een goede sfeer

- a. Wees rustig in het gebouw
- b. Doe actief mee in de les
- c. Vermijd storend gedrag
- d. Behandel iedereen met respect

4. Houd je aan afspraken

- a. Kom (goed voorbereid) op tijd op school en in de les
- b. Zorg dat je je spullen bij je hebt
- c. Zorg dat je huiswerk af is
- d. Mobieltjes zijn in het leslokaal niet hoorbaar of zichtbaar

5. Let op jezelf

- a. Let op je persoonlijke verzorging en gedrag
- b. Voorkom grof taalgebruik
- c. Stoer doen hoeft niet
- d. Geen drugs, alcohol of wapens op onze school